Maanomistajain liitto ry

Lausunto

Asia: HE 214/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta

Maanomistajain liitto kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle.

Maanomistajain liitto ymmärtää, että ehdotetulle sääntelylle on painava yhteiskunnallinen tarve, joka on aiheutunut turvallisuustilanteen dramaattisesta muutoksesta ja on välttämätön sekä rajaturvallisuuden sekä Suomen alueellisen koskemattomuuden turvaamisen kannalta.

Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Saman pykälän 2 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla. Tämä pakkolunastuslauseke sitoo pakkolunastuksen lailla säätämiseen sekä yleisen tarpeen ja täyden korvauksen vaatimuksiin. Pakkolunastusta koskeva yleislaki on lunastuslaki, jota ollaan uudistamassa korvausten määräytymisen suhteen (HE 218/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi).

Voimassa olevassa rajavartiolain 50 §:n 3 momentissa ja 50 a §:n 3 momentissa edellytetään, että maa- ja vesialueiden omistajille tai haltijoille maksetaan käyvän hinnan mukainen korvaus rakennus- ja raivaustöistä, jotka suoritetaan heidän omistamillaan tai hallitsemillaan alueilla.

Esteiden rakentaminen merkitsee puuttumista yksittäisen maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan omaisuuteen ja näin ollen perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuuden suojan rajoittamista.

Esityksessä ehdotetut muutokset eivät todennäköisesti vaikuta maanomistajille annettavien korvausten suuruuteen. Sen sijaan hallituksen antama esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi nostaa hyväksytyksi tultuaan korvausten määrää. Tämä asettaa maanomistajat eriarvoiseen asemaan.

Perustuslain 6 § sisältää perinteisen vaatimuksen oikeudellisesta yhdenvertaisuudesta. Siihen sisältyy vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa tapauksissa.

Maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun toteuttamiseksi Maanomistajain liitto esittää, että itärajan esteaitahankkeeseen jo lunastetuille maa-alueille sovelletaan HE 218/2024:ssä esitettyjä korvaustasojen määrittelyjä.

Kunnioittavasti,

Kimmo Collander
toiminnanjohtaja
Maanomistajain liitto- Jordägarnas förbund r.y. ja Suomen yhteismetsät r.y.